



अन्नपूर्णा पोस्ट

annapurnapost.com

वर्ष २३, अंक ५७ पृष्ठ ८ | काठमाडौं, बुधवार १२ असार २०८१ | आषाढ कृष्णपक्ष पञ्चमी, नेपाल संवत् ११४४ | WEDNESDAY, JUNE 26, 2024 | काठमाडौं, इटहरी, बुटवल र कोहलपुरबाट एकैसाथ प्रकाशित | मूल्य : रु. १०

कभर स्टोरी

दशकौंदेखि बजेटमा योजना, काम लठिभद्र

प्रत्येक वर्ष बजेटमा समावेश हुने तर प्रगति न्यून हुने धेरै आयोजना छन्। लुम्बिनी विकास गुरुयोजना, अर्घाखाँचीको नौमुरे जलविद्युत् आयोजना, कालीगण्डकी तिनाउ डाइभर्सन, बुटवलको मेडिकल कलेज, तिनाउ कोरिडोर बजेटमा सुनिरहने तर प्रगति कम भइरहेका आयोजना हुन्। नौमुरे बहुउद्देश्यीय आयोजनाको कुनै ठोस काम सुरु भएको छैन। तैपनि बजेटमा भने नियमित लेखिने गरिएको छ। गौरवका योजनामा राखेर पनि बजेट कम विनियोजन हुँदा कार्यप्रगति हुन सकेको छैन।

लक्ष्मण पोखरेल | बुटवल

- को रिपोर्ट

समाचार पृष्ठ २

लुम्बिनी प्रदेशमा रहेका ठूला र वर्षौंदेखि बजेटमा चर्चा हुने आयोजनाहरूको अवस्था

योजनाको नाम	हालको अवस्था
बुटवल धागो कारखाना	अध्ययन गर्न तीनवटा समिति निर्माण। जीर्ण रूपमा रहेको। उपकरणहरू चोरिएर सिकंदै।
लुम्बिनीलाई बर्थिङ हब बनाइने	योजनामै सीमित कुनै काम नभएको। स्तरीय स्वास्थ्यचौकीसमेत नहुँदा भैरहवा पुग्नपने बाध्यता।
कालीगण्डकी तिनाउ डाइभर्सन	अध्ययन र छलफल भई बुटवलमा कार्यालयसमेत स्थापना भएको। गण्डकी प्रदेशमा विरोध।
बुटवल-पोखरा डेडिक्टेड लाइन	सिद्धबाबा क्षेत्रमा सुरुङको काम भइरहेको। अन्य स्थानमा पुरानै अवस्था।
बुटवलको तिनाउमा सिग्नेचर पुल	डिजाइनडको काम भइरहेको।
बुटवल मेडिकल कलेज	मेडिकल कलेज पूर्वाधार परियोजना कार्यालय स्थापना भएपछि थप काम नभएको।
नौमुरे जलविद्युत् आयोजना	पहँचामार्ग सडकमध्ये केही किलोमिटर सडकको ठेक्का भई काम भइरहेको। सडक बनाउने बजेटसमेत विनियोजन नभएको।
सिक्टा आयोजनाको क्षेत्रविस्तार	भन्डै २० वर्ष भयो, अर्भ ३० प्रतिशत काम बाँकी। जग्गा अधिग्रहण, मुआब्जामा समस्या। क्षेत्र विस्तारको काम सुरु नै छैन।
कंकदेउराली जलाशययुक्त खानेपानी आयोजना	योजनामा चर्चामात्रै।
बडाचौर, टरिगाउँ, नेपालगञ्ज विमानस्थल स्तरोन्नति	बजेटमा चर्चामात्रै।
गुरिल्ला ट्रेक	२०७३ मा प्रचण्डबाट शुभारम्भ भएको ट्रेक बजेटमा मात्रै समावेश।
लुम्बिनी बुद्ध परिपथ	सडक पूर्वाधारको एउटा खण्डको मात्रै काम।
लुम्बिनी विकास गुरुयोजना	बजेट अभावमा सम्पन्न भएका योजनाको समेत भुक्तानी बाँकी। अर्भ ६ अर्ब बजेट आवश्यक।
तिलौराकोटलाई विश्वसम्पदा सूचीमा राख्ने	प्रस्ताव पेश भएको। निर्णय हुन बाँकी।
मोतीपुर औद्योगिक क्षेत्र	शिलान्यास भएपछि कुनै काम सुरु नभएको। जग्गा अतिक्रमण र स्थानीयसँग विवाद।
नौबस्ता औद्योगिक क्षेत्र	औद्योगिक क्षेत्र निर्माणको काम बाँकी। सञ्चालनमा अनिश्चितता।
गौतमबुद्ध विमानस्थल दोस्रो टर्मिनल	बजेटमा चर्चा। पहिलो टर्मिनल नै सञ्चालनमा नआउँदा विमानस्थलमा सन्नाटा।
सिद्धबाबा सुरुङ	सुरुङअन्तर्गत टनेल बनाउने काम भइरहेको। अहिलेसम्म २२ प्रतिशत प्रगति।

शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा गम्भीर बनौं



हिक्मतजंग मल्ल

इजलास

न गुणस्तर, असमान पहुँच, भौगोलिक विकटता, लैंगिक र आर्थिक-सामाजिक तथा जातीय भिन्नताहरू शिक्षामा व्याप्त छन्। उमेरसमूहका हिसाबले नेपालमा ५ देखि १२ वर्षका ७ लाख ७० हजार बालबालिका अर्भ विद्यालय बाहिर छन्। कर्णालीमा मात्र १८ हजार बालबालिका विद्यालय बाहिर छन्। कक्षा ३ देखि ८ का आधामात्रै विद्यार्थी अंग्रेजी र गाणित विषयको परीक्षामा सफल हुने गरेका छन्। प्राथमिक बाल शिक्षामा उपस्थिति दर ५९ प्रतिशत मात्र छ। शिक्षा क्षेत्रमा असमानता व्याप्त छ। किनभने सम्पन्न समूहको ६५ प्रतिशत, विपन्न समूहका १२ प्रतिशत बालबालिका मात्र साक्षरता र संख्याको आधारमा शिक्षामा आवद्ध छन्। निजी क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरू शैक्षिक गुणस्तरको नाममा अस्पष्ट र भ्रमक विज्ञापन गरी अभिभावक र विद्यार्थीलाई भ्रमित पारिरहेको देखिन्छ। कतिपयले अंग्रेजी भाषा जान्नु, परीक्षामा उच्च अंक ल्याउनु, धेरै अध्यापन गर्ने विषयहरू डाक्टर, इन्जिनियर विषयको पढाइ गुणस्तरको मान्छन्।

राज्यले नागरिकलाई गुणस्तरीय शिक्षा प्रदानको व्यवस्था सुनिश्चित गर्नुपर्छ। गुणस्तरहीन शिक्षा प्रदान गर्नु भनेको राष्ट्रलाई चाँडै बर्बादीतर्फ धकेल्नु हो। गुणस्तरीय शिक्षाबिना दीक्षित र प्रमाणित जनशक्तिले उत्पादन, सेवा प्रवाहका क्षेत्रहरूमा गुणस्तरहीन सेवा प्रदान गर्दै पुनः दुरगामी नकारात्मक असर पारिरहेको हुन्छ। त्यसकारण शिक्षामा प्रमुख लगानीकर्ता राज्य, दोस्रो लगानीकर्ता अभिभावक, विद्यार्थी समाज, शिक्षक, शिक्षा क्षेत्रका विज्ञहरू गुणस्तरीय शिक्षा र शैक्षिक पहुँचका बारेमा स्पष्ट हुनु जरुरी छ।

यहाँको उत्पादन प्रणाली, मूल्य, मान्यता र आन्तरिक र विश्वबजारसमेतलाई मध्यनजर गरी गुणस्तरीय शिक्षाको स्पष्ट परिभाषा तय गर्नुपर्छ। कर्णालीमा पनि शिक्षाको गुणस्तर खर्बैकै अवस्थामा छ। यसलाई सुधार गर्न समयमै गम्भीर नहुने हो भने बेरोजगार जनशक्ति बढ्नेछ। यसले मुलुकलाई नै धक्का पुग्नेछ।

(मल्ल, खाँडाचक्र नगरपालिका-३, कालीकोटका शैक्षिक एवं सामाजिक अभियन्ता हुन्।)

न्यूनतम र अधिकतमबीच अन्तर कम हुँदा अधिक गर्मी

तितु घले | काठमाडौं

जब अधिकतम र न्यूनतम तापक्रमबीचको अन्तर थोरै हुन्छ, त्यस्तो बेला एकदमै गर्मी हुने, चिटचिटहाट हुने र शरीर अस्वस्थ महसूस हुन्छ। लामो समयदेखि मुलुकका धेरैजसो ठाउँहरूमा अधिकतम र न्यूनतम तापक्रम बीचको दूरी निकै कम छ। त्यसैकारण मुलुकमा उष्ण गर्मी भएको जानकारहरू बताउँछन्।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय जल तथा मौसम विज्ञान केन्द्रीय विभागाका सहप्राध्यापक मदन सिग्देल भन्छन्, 'अधिकतम र न्यूनतम तापक्रम बीचको दूरी कम भएमा शरीरले तापमान बढेको महसूस गर्छ।' उनका अनुसार अधिकतम तापक्रम भन्नाले दिउँसोको साढे दुई/तीन बजेको तापमान

जनाउँछ। न्यूनतम तापक्रम भनेको विहानको ६ बजेतिरको तापमानलाई जनाउँछ। जब सुक्खापन बढ्दै जान्छ। त्यो बेला आद्रता (हावामा हुने पानीको मात्रा) र त्यस्तो समयमा ड्यु प्वाइन्ट टेम्परेचर (शीत बन्ने तापक्रम) माथि उक्लिन्छ। त्यो माथि आउँदा न्यूनतम तापक्रम पनि माथि आउँछ र अधिकतम तापक्रमसँग नजिक-नजिक हुन खोज्छ। त्यस्तो अवस्थामा अत्यधिक गर्मी हुन्छ। ड्यु प्वाइन्ट टेम्परेचर बन्ने प्रक्रिया उकालो लाग्दा तथा हावामा आद्रता कम हुँदै जाँदा न्यूनतम तापक्रम कम हुन सक्दैन। अधिकतम तापक्रमकै बराबरीमा आउँदा चिटचिटहाट हुने, शरीरमा अट्टो हुनेलगायतका समस्या हुन्छ। लामो समय सुक्खा हुँदा, हावामा पानीको मात्रा

र माटोमा ओसको मात्रा कम भइसकेपछि शरीरमा पसिना निकाल्नेलगायतका समस्या हुने सिग्देलले बताए। उनका अनुसार विगतमा पूर्वमा मनसुन सुरु हुँदा पश्चिममा सुक्खा हुन्थे। मनसुन भित्रिएको साता दिनमा पश्चिममा पुग्थ्यो। पहिला पूर्वमा मनसुन भित्रिँदा त्यसको असर पश्चिममा पनि देखिन्थ्यो। तर, अहिलेको बर्दिलेदो मौसमी परिवेशमा पूर्वमा घनघोर पानी पर्दा पश्चिममा खडेरी छ। यस्तो समस्या पछिल्लो सात, आठ वर्षमा मात्रै देखिएको उनले जनाए। 'पूर्व नेपालबाट मनसुन जानेबित्तिकै पश्चिममा आँकलित भए पनि हावाको ओस पुग्थ्यो, आजकल त्यस्तो भएन,' सिग्देल भन्छन्। बर्दिलेदो मौसमी प्रणालीमा, लामो समय

पानी नपर्दा तथा न्यून वर्षा हुँदा हावामा पानीको मात्रा कम र माटोमा ओस नपुगेको उनले बताए। त्यसले न्यूनतम तापक्रम माथिल्लो बिन्दुमा पुर्‍याएको र मानिसमा चिटचिटहाट महसूस गराएको उनले बताए। मौसम पूर्वानुमान महाशाखाकी मौसमविद् प्रतिभा मानन्धर भन्छिन्, 'जति धेरै घाम लाग्यो त्यति नै अधिकतम र न्यूनतम तापक्रमको रेन्ज बढी हुन्छ। बिहानदेखि बेलुकीसम्म बादल लागेको खण्डमा यो बीचको अन्तर कम हुन्छ।' बादल लागेबित्तिकै तापक्रमको रेन्ज बढ्न पाउँदैन। दिनेभरि बादल लागेमा अधिकतम र न्यूनतम तापक्रमको अन्तरनजिक नजिक हुन आउने उनले बताइन्।

२२ बर्षी पृष्ठ ६

भलनाथ प्रतिष्ठानको सर्पदश केन्द्रमा भ्रष्टाचार

काठमाडौं (अन्नपूर्णा) : विशेष अदालतले पूर्वप्रधानमन्त्री तथा नेकपा एकीकृत समाजवादीका नेता भलनाथ खनालका नाममा खोलिएको भलनाथ स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको सहकार्यमा स्थापित सर्पदश उपचार केन्द्रमा भ्रष्टाचार भएको ठहर गरेको छ। विशेष अदालतका अध्यक्ष टेकनारायण कुँवर तथा सदस्यद्वय तेजनाथ सिंह राई र मुरारीबाबु श्रेष्ठको इजलासले मंगलबार मधेश प्रदेशका तत्कालीन मन्त्री विजय कुमार सिंहलाई ५ जनालाई दोषी ठहर गरेको हो। विजयकुमार मधेश प्रदेशका अधिक माभिल्ला तथा योजना मन्त्रालयका तत्कालीन मन्त्री हुन्। त्यसै प्रतिष्ठानका अध्यक्ष रेवतीप्रसाद पन्त, महासचिव नवराज भण्डारी, कोषाध्यक्ष नीरज भण्डारी र सदस्य देवेन्द्र राय पनि दोषी ठहर भएका छन्। लालबन्दी नगरपालिकाका तत्कालीन प्रमुख मानबहादुर खड्का र मधेश सरकारका तत्कालीन सचिव प्रेमकुमार श्रेष्ठले भने सफाइ पाएका छन्। दोषी ठहर भएका ५ जनालाई सजाय निर्धारणका लागि असार २५ गतेका लागि पेसी तोकिएको छ।

न्याय निरुपणमा गम्भीर त्रुटि नाम मिलेकै आधारमा १ वर्ष जेल, सर्वोच्चले दियो छाडिदिने आदेश

रामचन्द्र न्यौपाने | डोल्पा

कुनै व्यक्ति अन्यायमा पयो भने न्यायको खोजीमा प्रहरी, प्रशासन र अदालत पुग्छ। तर, डोल्पाका एक नागरिकको हकमा भने ठीक उल्टो भएको छ। सरकारका यिनै न्यायिक निकायका कारण एक निर्दोष व्यक्तिले एक वर्ष जेल जीवन बिताउनुपयो। यसरी न्याय निरुपणमा भएको गम्भीर त्रुटिले बिना कुनै अपराध नागरिकले जेल जीवन बिताउनु परेको छ।

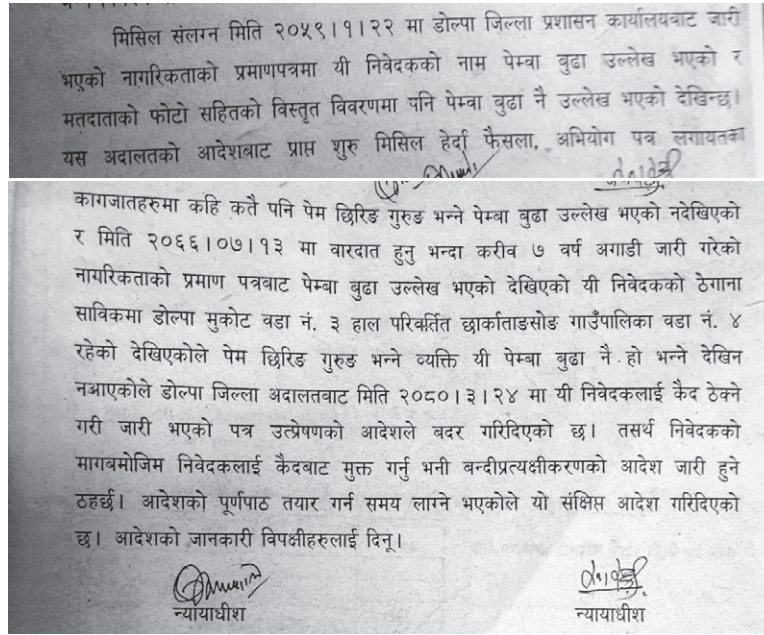
यस्तो छ घटना

मनाङ जिल्लाबासी खुब्जा गुरुङले जिल्ला अदालत मनाङमा ज्यान माने उद्योगमा डोल्पाको छाकौँ गाविस ८ घर भई हाल मनाङको टंका गाविस ७ बस्ने पेम छिरेङ गुरुङ जोडिएको बताउँदै मुद्दा दाखर गरिन्।

मनाङ जिल्ला अदालतबाट पनि २०७७ चैत ९ गते पेम छिरेङ गुरुङ भन्ने पेम्बा बुढा एकै व्यक्तिको नामले दोषी ठहर गरियो। उनलाई १० वर्ष कैद सजायको फैसलासहित ३ लाख ५० हजार रुपैयाँ जरिवाना तोकियो। पेम्बासँग सम्बन्धित कानुनी व्यवसायीका अनुसार उक्त मुद्दासँग सम्बन्धित डोल्पाको कुनै एक व्यक्ति मनाङमा पक्राउ पर्‍यो र उक्त व्यक्तिले फलानो व्यक्ति डोल्पाको हो भनी बयान दिएपछि मनाङ जिल्ला अदालतले फैसला कार्यान्वयनका लागि डोल्पामै लेखी पठाइएको हो।



सोही पत्रका आधारमा जिल्ला प्रहरी कार्यालयले पनि कुनै तथ्य जाँच नगरी २०८० असार २४ गते दुई दिन अधिको पक्राउ पुर्जी थमाउँदै उनलाई पक्राउ गर्‍यो। पक्राउ गर्नुभन्दा अघि नै उनलाई पक्राउ गरियो। पक्राउका क्रममा प्रहरीले नागरिकता



जफत गरी नागरिकता सम्बन्धमा थप बुझ्न सघनमुकाम जानुपर्छ भनेको विषय सर्वोच्च अदालतमा दिइएको जाहेरीमा उल्लेख छ। पेम्बा आफू मनाङ कहिल्यै नाएको बताउँछन्। आफू उक्त मुद्दामा कहिलै कतै पनि नजोडिए पनि भन्डै

एक वर्ष कैदी जीवन बिताउन बाध्य पारिएको भन्ने दुखसो पोख्छन्। हाल छाकौँताडसोड गाउँपालिका ४ ठेगाना भएका ४० वर्षीया पेम्बाले नाम मिलेकै आधारमा एक वर्ष जेल जीवन बिताए। आफू निर्दोष भएर

२२ बर्षी पृष्ठ ६